

SIRE

STICHTING IDEËLE RECLAME

P E R S B E R I C H T

Aan het eind van de zestiger jaren had het drugsprobleem nog een wat speels karakter. Hash en marihuana waren "in". De paniekerige reacties op het gebruik van soft drugs in die tijd komen de meesten van ons achteraf bezien wel wat overdreven voor. Het heeft ook niet zo'n vaart gelopen. Als we de cijfers bekijken, dan zien we dat het gebruik van hash en marihuana onder jonge mensen in nog geen tien jaar tijd is gedaald van $\pm 20\%$ tot $\pm 3\%$.

Met de komst van de heroïne en de maatschappelijke reactie daarop is het ludieke element in het gebruik van drugs echter geheel verdwenen. We hebben nu te maken met een grimmig maatschappelijk probleem. Er zijn in Nederland naar schatting 10.000 tot 15.000 mensen verslaafd aan heroïne. Dit zijn vooral jongeren. We beschikken niet over exakte cijfers over het aantal verslaafden. De verschillen in de diverse schattingen hebben te maken met de manier waarop men het begrip "verslaving" definieert en met het soort gegevens waarop men de schatting baseert. Vaak wordt uitgegaan van informatie uit de hulpverlening. In 1979 waren 5904 mensen in verband met drugsproblemen ingeschreven bij de gezamenlijke konsultatieburo's voor alcohol en drugs. Bij het merendeel van deze mensen gaat het om gebruik van heroïne. Ongeveer 4.000 heroïne-verslaafden worden per jaar door de politie opgepakt wegens de zogenaamde onderhoudskriminaliteit: misdrijven (meestal een vorm van diefstal) die gepleegd worden om de eigen verslaving te kunnen onderhouden. De helft van deze verslaafden (± 2.000) belandt in de gevangenis of het huis van bewaring.

De geluiden dat heroïneverslaving zich als een olievlek over ons land zou uitbreiden worden door de feiten weersproken. Hier en daar neemt het soms nog explosief toe, maar elders neemt het af. Landelijk bezien kunnen we zeggen dat de kwantitatieve groei van het heroïnegebruik tot stilstand begint te komen. Kwalitatief is er natuurlijk nog steeds sprake van een ernstige problematiek. Bijna dagelijks konfronteren de media ons in geuren en kleuren met de sociale ontreddering en kriminaliteit die veelal het gevolg zijn van verslaving aan heroïne. Tegelijkertijd zien we dat angst, onkunde en vooroordelen onder de bevolking zo langzamerhand de vorm van een maatschappelijke hysterie beginnen aan te nemen. We horen ook steeds vaker de roep om gedwongen behandeling van drugverslaafden. Dwang en behandeling zijn echter strijdig met elkaar, daarom zien de meeste hulpverleners geen heil in dit soort maatregelen. De drugshulpverlening heeft de afgelopen jaren, met vallen en opstaan, geleidelijk toch redelijk vorm gekregen. Toegegeven, de resultaten zijn nog niet spektakulair. Maar er komen steeds meer hulpverleningsprogramma's, voor verschillende groepen gebruikers. In de recente begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne zijn bijvoorbeeld extra voorzieningen opgenomen voor de drugshulpverlening ten behoeve van etnische minderheden.

SIRE

STICHTING IDEËLE RECLAME

-2-

De aandacht van de publieke opinie voor de verslavingsproblematiek is opvallend selectief. We horen veel over heroïneverslaving, maar in vergelijking daarmee betrekkelijk weinig over verslaving aan alcohol en tabak. Lang niet iedereen weet dat er per heroïneverslaafde 25 à 30 alcoholisten en 150 à 200 nicotineverslaafden zijn. De gevolgen van deze verslavingen mogen niet onderschat worden. Rokers bijvoorbeeld vergroten voor zichzelf en voor de mensen in hun omgeving de kans op longkanker en andere aandoeningen. Alcoholgebruik leidt alleen al in het verkeer tot honderden doden per jaar.

Aan het gebruik van heroïne sterven gemiddeld 10 à 20 Nederlanders per jaar. Een "echte" overdosis komt zelden voor en dan nog hoofdzakelijk onder buitenlanders die niet gewend zijn aan de hoge zuiverheidsgraad van de heroïne in Nederland. Voor Nederlandse gebruikers is de doodsoorzaak meestal het door elkaar gebruiken van heroïne en barbituraten of alcohol. Overigens ligt het aantal heroïnedoden dit jaar iets hoger, omdat de Turkse heroïne die momenteel op de zwarte markt is een zeer hoge zuiverheidsgraad heeft.

De contouren van het drugsprobleem zijn dus overwegend maatschappelijk bepaald. Een heroïnedode komt wel in het nieuws, een alcohol-dode niet. De angst en vooroordelen in onze samenleving met betrekking tot het drugsprobleem zijn mede in de hand gewerkt door de sensationele berichtgeving in verschillende media. Voor een belangrijk deel werden die angstgevoelens en vooroordelen ook in de hand gewerkt door een gebrek aan elementaire kennis over drugs. Dat gebrek aan kennis zien we vooral bij ouders, die zich - heel begrijpelijk overigens - ongerust maken over wat hun kinderen kan overkomen op dit gebied. Ze zullen hun kinderen overigens wel iets moeten vertellen over drugs. Ook al is dat moeilijk voor ze. In de SIRE-kampagne willen wij daarom in de eerste plaats aan ouders van kinderen die doodgewone, feitelijke informatie aanbieden, waarover iedereen zou moeten beschikken die zich met dit probleem bezighoudt. Op die manier wordt het praten over drugs misschien wat gemakkelijker en kan het gezonde verstand weer de overhand krijgen.